

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 206.
1939. szeptember 12. kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradul Közlöny, Inrez. în Reg. Publ. Periódice sub No. 1071-1938. Trif. Arad.

Levegőben, vizen és földön folyik a korszerű háboru Európában

Heves küzdelmek a keleti hadszíntéren, erőteljes harci tevékenység a nyugati harctéren
Erősödő ellenállást fejt ki a lengyel haderő

Lublin. (Rador.) A Havas-iroda jelenti: Negyvennyolc óra óta elkezdett küzdelem folyik a Visztula és a Bug mentén a Modlin-Nivodorszi és Serock vonalon. A csata kimenetelétől függ, hogy a lengyelek haderejüket átcsoportosíthatják-e az új vonalra. Ezért védik minden erejükkel Varsót, amely a Visztula bal partján fekszik. Ez az új védelmi vonal a Visztula által alkotott természetes akadályok mentén húzódik el Varsótól északra és délre. A védelmi vonal Keletporoszországtól a szlovákiai hegyekig terjed nyolcszögű alakban, melynek kiugró pontját a Visztula és Bug összefolyása képezi és északról dél felé halad a következőképpen:

1. Az ugynevezett Vörös erdő, amely Bialistoktól északnyugatra fekszik és áthúzódik a Bug mellékfolyóin és a Narew folyón.

2. A Bug mentén halad egészen a Visztuliáig és e vonalat elől még a Narew folyó is védi. Itt most véres harcok folynak a Lomza, Ostrolenka és Pultusk vonalon.

3. Ha a Narew folyót a németek át lépik, egy mocsaras környékre kerülnek, ahol a motorizált haderők értéktelenek.

4. A lengyel védelmi vonal Modlingtől követi a Visztula folyását egészen a San torkolatáig, amely a volt orosz határnál van.

met csapatok elérték Vloclavék helységet Varsótól nyugatra és előnyomultak Plocktól északkeletre a Visztula mentén. Lomza város környékén nagy ütközet folyik.

Angol gépek Németország fölött

A Német Távirati Iroda jelenti: Vasárnapra virradó éjjel ismét angol raj repült Németország területe felett. Az angol gépek 10 ezer méter magasságban jelentek meg és ismét röpcedulákat szórtak le. Minthogy a német városok légvédelme teljesen biztosítva van, ebben az esetben már légiriadót sem rendeltek el. Az angol repülők a német vadászgépek üldözése elől újból elmenekültek a birodalom területéről.

Az angol sajtó a lengyelországi német operációról

London. (Rador.) A Times katonai szakértője foglalkozik a lengyel hadsereg helyzetével és azzal a szereppel, amelyet a német repülők a szárazföldi hadsereggel karöltve betöltenek. Nemcsak a közlekedési vonalakat bombázzák állandóan a repülők, hanem önálló támadásokat is hajtanak végre. A német hadseregnek kitűnő repülőgépek állanak rendelkezésére és ezek hát- és oldaltámadásokat hajthatnak végre anélkül, hogy komolyabb veszedelem fenyegetné őket. A gyengébb lengyel egységeket, mielőtt még ellentámadásba mehetnének át, megsemmisítik. A cikkíró elismeri, hogy a lengyel katona hagyományaihoz képest nagy vitézséggel harcol, majd pedig a német hadsereg nehézségeiről írva megállapítja, hogy azok a gyors előnyomulás következményei. A németeknek ki kell javítani a visszavonuló lengyel csapatok által tönkretett hidakat és alagutakat, hogy az utánpótlásról gondoskodhassanak.

Ezután a nyugati front eseményeiről megállapítja azt, hogy itt a franciák nyomása napról-napra erősödik. Arról azonban nem lehet szó, hogy rövid időn belül tulságosan jelentős eredményeket érjenek el. A frontok kialakulása és állandósulása Lengyelországban csak akkor lehetséges, ha a csapatok néhány napig fel tudják tartóztatni a németek előnyomulását.

A Havas ügynökség jelenti, hogy a lengyel ellenállás a Visztula középső részén és a San folyó környékén, ahol a mocsarak vannak, megerősödött. A lengyelek még nem vetették harcba e szakaszra volt valamennyi tartalékaikat. (Rador.)

Gdynia még ellenáll

Varsó. A gdyniai hadikikötő elzárását a német csapatok folytatják. Gdynia még tartja magát, annak ellenére, hogy a tengerről is bombázzák.

A lengyel front döntő eseményei előtt

Lembergbe menekült Varsóból a lengyel kormány

Varsó. A varsói rádió vasárnap este 23 órakor közölte a nagyvezérkar hivatalos jelentését. A lengyel nagyvezérkar 10. számú hivatalos jelentése a következőképpen hangzik:

— Német bombázó gépek egész napot át folytattak tevékenységüket. A Szovallj-Birbize vonalon a helyzet nem változott. Az Ostrize-Bug vonalon nagy csata van kifejlődésben.

Varsó védősége hősiesség után kiszorította és visszavetette a benyomult német osztagokat. A lengyel főváros rádióállomása vasárnap éjszaka 23 óra 30 perckor újból bejelentette, hogy Varsóból kiverték a német páncélos és gépesített osztagok fedezete mellett bevonult katonaságot.

Összezárul a két német front harapófogója Lengyelországban

A német véderő főparancsnokság jelentése szerint a német csapatok tegnap megszállták Lodz városát. (Lodznak 605-000 lakosa van) A lengyel kormány, miután a német csapatok előnyomulása Lublint is fenyegeti, tegnap délelőtt áttette székhelyét Lembergbe. A nagykövetségek egyrésze, köztük az angol és a francia követségek, Pinszk városába utaztak.

Hitler a front első vonalában

A Német Távirati Iroda jelenti: Hitler vezér és kancellár vasárnap reggel óta ismét a legelől küzdő csapatok között tartózkodik. A kancellár résztvett egy tüzérségi áttörésben.

A Figaro jelenti: Hitler német vezér és kancellár a német keleti hadsereg főparancsnoka repülőgépen Varsó felé haladt és a lengyel főváros előtti frontszakaszon leszállt. A kancellár megtekintette a frontot, majd felderítő repülőgépen visszatért a főparancsnokság székhelyére.

Hitler vezér főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Iroda: Hitler vezér és kancellár repülőgépen bejárta a harcok színterét. A német hadijelentésekből megállapítható, hogy a német csapatok nyolc nap alatt akkora területen nyomultak előre, amirez a világháború alatt egy évre volt szükség. A német csapatok bekerítették több lengyel had-

osztályt, valamint elfogták a harmadik nyolcadik és tizenkilencedik lengyel divízió vezérkarát és három tábornokot. A tizenkilencedik lengyel divízió vezérkarát éppen akkor fogták el, amikor azok gépkocsijukból kiszálltak, hogy megtekintsék csapataikat. A gépesített osztagok feltartóztathatatlanul nyomulnak előre. Valamennyi foglyotábor tömve van lengyel foglyokkal. További lengyel foglyoszállítmányt kísérnek be az őrzésüket végző németek. A Radom körüli harcokban 24 ezer lengyel katonát fogták el. A Visztula környékén több lengyel hadosztályt a bekerítés veszélye fenyegeti. Varsótól nyugatra a lengyel hadsereg kétségbeesett front áttörési kísérlete véresen összeomlott a német tüzérség, géptegyek és páncélgépcsik pusztító tüzeiben.

Német repülőgépek Lublint, a lengyel kormány ideiglenes székhelyét bombázták. A né-

Felrobbantották a lengyelek a jazloi kőolajforrásokat

Basel. Ideérkezett jelentések szerint a visszavonuló lengyel csapatok Galiciában felrobbantották Jazlo petroléum forrásait. A Narev frontról érkezett jelentések szerint a lengyelek a Narev és a Bug vidékén kemény ellenállást fejtenek ki és a megrövidített front előnyeit kihasználva feltartóztatták a német gépesített csapatok további előrenyomulását.

Heves harcok Lengyelországban

Berlin. A német főparancsnokság vasárnap este a következő hivatalos jelentést adta ki:

Haderőnk a hegyvidék és a Visztula felső folyása között keleti irányban folytatták a lengyelek üldözését. A Visztula nagy kanyardóiban, Sandomierz és Kutno között gépesített és páncélos osztagaink gyors áttörése nagy eredményeket készített elő. Több lengyel hadosztály részelt Radom körüli elvágta a Visztulától és minden oldalon bekerítették. Elvágta a Skarniewice-Kutno területéről kelet felé húzó csapatok visszavonulását is a Visztula mögé Varsón át és onnan délre. Ezeknek a seregrészeknek, amelyekkel még heves harcok folynak, a legközelebbi napokban teljesedik be sorsuk.

A német jelentés szerint Lengyelország északi részében a Visztula két oldalán előrenyomuló haderők elérték a Plocktól északra elterülő vidéket. Varsótól északkeletre a német csapatok megvetették lábukat a Bug déli partján. Lodz körül és attól keletre még folyik a harc. A légi haderők bombatámadásokkal zár alá vették a Varsótól keletre és délkeletre vezető országutakat és vasutakat. A Lublin ellen intézett támadás során a lengyel légierővel folytatott harcban két repülőgépet lelőttek és nyolc bombavetéssel a földön súlyosan megrongáltak. Radom körül, valamint a Narev és Bug között a repülőkötelékek a szárazföldi haderők támogatása érdekében hathatósan avatkoztak be a küzdelembe.

Egy német felderítő repülőgép szeptember 10-én a Jitván területén lévő Jurbarkas közelében leszállt. A repülőgépen egy hadnagy és egy főhadnagy ültek, akiket internáltak, a gépet pedig lefoglalták.

A Német Távirati Iroda közli: Gdynia város körüli kerítése tovább folyik. A német csapatok elfoglalták Neustadt és Putzig városokat.

Lublinból jelentik: A német csapatok vasárnap este sem hatolhattak be Varsó belsejébe. A főváros közelében heves küzdelem vette kezdetét, amely megállította a német előnyomulást. A lengyel vezérkar részéről rámutatnak arra, hogy a lengyel hadsereg eddig csupán a tervszerű visszavonulást hajtotta végre, amely sikerültnek tekinthető, annak ellenére, hogy a lengyel hadsereg egy hadosztálynyi veszteséget szenvedett. A cél az volt, hogy a német hadsereget az ország belső területére vigyék, ahol sokkal kedvezőbb stratégiai körülmények között vehető fel a küzdelem. Rámutatnak arra is, hogy a lengyel hadsereg az eddigi veszteségek ellenére még mindig határozott, erős és harci szellemű áthatott. A lengyel hadseregnek csak negyedrésze vett részt eddig a harcokban. A hadsereg háromnegyedét még a harctérre sem vezényelték. Megállapítható, hogy a lengyel hadsereg pontosan és gyorsan hajtotta végre a tervszerű visszavonulást.

Tizennégy légitámadás Varsó ellen

Varsó. Hivatalosan jelentik, hogy a fővárost a ma éjszaka folyamán 14 repülőgéppel támadták. A támadásokban hetven német bombavető repülőgép vett részt. Ezek közül tizennötöt lelőttek. Hat a város közepén esett le, kilenc pedig a külvárosokban zuhant alá.

A lengyel távirati iroda jelentése szerint Varsó környékén visszaverték a német osztagokat, amelyek hátrálóban vannak.

Lengyel ellentámadás indult francia vezetéssel

Páris. A lengyel főhadiszálláshoz beosztott francia és angol haditudósítók jelentése szerint a lengyel hadsereg visszavonulása és a lengyel kormány székhelyének Lembergbe való áthelyezése előre megállapított terv volt és ezért

a lengyel csapatok visszavonulását rendszerben hajtották végre.

Ez az átcsoportosítás most véget ért és ezért a Visztula partján a lengyelek olyan tüzéségi erőket vonnak össze, amilyenre Kelet-Európában még nem volt eddig példa.

Varsótól 10 kilométernyi területen elkeseredett csata dúl. Varsóban benzint, petroléumot a polgári lakosság továbbra is korlátlanul beszerezhet.

Hétfőre virradó éjszaka Varsóból olyan hírek érkeztek, hogy a lengyel csapatok ellentámadásba mennek át. Ezt az ellentámadást egy ismert magasrangú francia tábornok vezeti, aki állítólag már kezébe vette a lengyel hadsereg újraszervezését is.

Páris. (Rador.) Lengyelország nagykövete hétfőn délután kijelentette, hogy Varsó nincsen a németek kezén. A nagykövetség egyik tisztviselője szerint hétfő délelőtt óta Varsóval megszakadt minden összeköttetés és csak rádióból értesülnek az ottani eseményekről.

Különben Varsó II. rádióállomás vasárnap este közölte, hogy a Pilsudsky-téren hatalmas tömeg előtt német bombák robbantak fel. Közölte a rádió azt is, hogy Lipsky volt berlini lengyel nagykövet tegnap Vilnába érkezett és azonnal az ottani temetőbe ment és tisztelgett a Pilsudsky-emlékmű előtt.

Lemberg. A lengyel főhadiszállás legutóbbi jelentése szerint a lengyel légierők folytatták heves bombatámadásaikat.

Ostrov környékén elkeseredett ütközet folyik. A német csapatok visszavonulóban vannak Varsó közelében, a Visztula vidékén pedig harcra vetették páncélos csapatokaikat. Lembergét hatszor bombázták.

Különben varsói jelentés szerint egy Lembergől Varsóba menekülteket szállító vonat

A német páncélos csapatok varsói benyomulása után a lengyel rádió felhívására Varsó egész polgári lakossága felvette a harcot a németek ellen. A lakosság az utcákon csapdákat ásott a házakból, valamint az ablakokból sortűzek zúdultak a németekre, akik nem tudták ellenállni és kénytelenek voltak a fővárosból kivonulni.

polgári utasai elmondották, hogy hetvenkét ember volt kénytelenek elhagyni a szerelvényt és menedéket keresni, mert a német légi haderő ennyiszor támadta meg a menekült vonatot.

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: Északlengyelországban nagyarányú csata fejlődik ki. Ezen a vidéken a német csapatok az ellenséget a Szan-folyó mögé vetették.

Azok a lengyel csapatok, amelyeket Tarnow, Jarownik, Razimow és Jaroslav között kerítették be, megkezdték a fegyverletételt.

A németeknek sikerült a Narew át hidakat verniük. A Varsó keleti részében lévő lengyel tüzéség megkezdte a város nyugati részén lévő németek bombázását. Gdyniában, ahol a bekerítés tovább folyik, a tengeri egységek segítettek a német szárazföldi csapatok támadását.

A repülőgépek Lemberget és Lublint bombázták és elpusztították a lembergi nyugati pályaudvart. A nyugati hadszíntéren a francia tüzéség bombázta a saarbrückeni repülőteret.

A várost már előbb kiürítették. Három francia repülőgépet német területen lelőttek.

Akólóban a modern harci-fegyverek

A Tribuna haditudósítója, aki a német páncélos osztagokkal együtt vonult be Varsóba, majd Krakóba, azt írja, hogy amikor a páncélos különítmények lengyel gépfegyveres osztagokkal találják szembe magukat, nem állnak meg, hanem megkerülik az akadályt. A lengyel gépfegyverek elintézése a páncélosokat követők feladata, akik gépfegyverüzet zudítanak a lengyelekre, vagy röpcédulákkal árasztják el őket, amikben felhívják a lengyel katonákat, hogy ne harcoljanak tovább, mert hiábavaló minden ellenállás. Ennek a módszernek a tudósító szerint nagy hatása van és a lengyelek

sokszor feladják a harcot. Mímellett meg kell állapítani — írja az újságíró, hogy a lengyelek vitéz katonák és nem könnyű őket megverni. Vassal és tüzzel nem is lehet őket legyőzni, de annál nagyobb hatással van rájuk egy röpcédula, vagy egy rádió-hír.

„Németország nem akar háborút”

Berlin. A Frankfurter Zeitung „Mai mérleg” címmel nagyobb hadászati és politikai képet ad a helyzetről. A cikk azzal a megjegyzéssel kezdődik, hogy

ma a német nép nem él a leltésedés ama mámorában, amely az 1914. évi világháború első napjait annyira jellemezték. Mégis minden intézkedést nyugodtan fogadott és mindent megtett jövőbeli sorsának megvédése érdekében.

Nem lehetséges az, hogy belső harci viszályt szítsanak a nép körében. A német nép öntudatosan és acélos akaratúval vette fel a harcot.

Nagy megkönnyebbülés számára, hogy Oroszország nem áll ellentétei oldalán.

Megnugtatta az a tudat is, hogy Olaszország fontos szerepet vállalt a háború elszigetelődésénél.

Németország vezetői hangsúlyozzák, hogy céljaik kizárólag Lengyelországra terjednek ki.

A Nyugattal szemben Németországnak nincsenek háborús céljai. A semleges államok tekintetében pedig Németországnak a céljai ugyanazok, amik a semleges államoké

a semlegesség szigorú megőrzése.

Németország nem akar háborút, csupán helyre akarja hozni a keleti oldalán fennálló igazságtalanságokat.

Moszkvából jelentik:

Mozgósítás gazdasági jelei

Moszkvából jelentik: A moszkvai lapok egybehangzó jelentés alapján közlik, hogy a szovjet kormány elrendelte az ukránai, fehéroroszországi és leningrádi körzetben lévő tartalékos korosztályok fegyverbe hívását. A behívások a lengyel-német háború mindjohabban fenyegető volta miatt történnek — írják a moszkvai lapok. A nyugati határra történő csapatátvitások miatt a behívások körzetében a polgári utasszállító forgalom szünetelt. Moszkvában vasárnap is egész napon át szünetelt a tartalékosok. A fővárosban a magángépkocsikat elfofozzák.

Moszkvai kormánykörökben megállapították, hogy az utóbbi időben egyre több angol cég tüzadók megrendelt és kifizetett gépek és egyéb árucikkek leszállítását. Az angol cégek azzal indokolják eljárásukat, hogy az angol kormány rendelkezése szerint lártak el és tagadták meg kötelezettségeik teljesítését. A szovjet londoni kereskedelmi kirendeltsége tegnap felvilágosítást kért az angol kormánytól mintegy 800 különböző gép szállításának megtagadása miatt.

Megkülönböztető jeleket kell viselni a szovjet orosz hajóknak

Moszkvából jelentik: A szovjet kormány rendelete szerint azoknak a hajóknak, amelyek nem tartoznak a hadiflottához, feltűnő megkülönböztető jeleket kell viselniük, hogy elkerüljék a hadviselő államok esetleges támadását. Ilyen megkülönböztető jel nélkül egyetlen orosz gőzös sem hagyhatja el a szovjet kikötőket.

III.

Az olasz célok

a semlegesség jegyében

Róma. Az olasz lapok érdekes cikkeket szögeznek le Olaszország állásfoglalását a jelenlegi háborús konfliktusban. A lapok megállapítják, hogy Olaszország nem avatkozik be a háborúba, hanem csak egy célja van, dolgozni és várni. A lapok megállapították, hogy Olaszország tanúságot tett arról, hogy milyen kitűnő hadsereggel rendelkezik, akkor tett bizonyágot, amikor hat hónap alatt elfoglalt egy birodalmat és akkor, amikor Spanyolországot megtisztította annak ellenségeitől.

Mussolini felhívást intézett az olasz néphez, amelyet felszólít arra, hogy rendes foglalkozását űzze továbbra is. Az a tény, hogy az olasz hajóállalatok több hétig tartó utjukra elküldötték hajóikat és hogy Olaszország

Franciaországgal megkezdte a rendes vasuti összeköttetést. arra mutat, hogy Olaszország nem akar résztvenni az európai háborúban. Mindenki tisztában van azzal Olaszországban, hogy a szigorú semlegesség megtartása mel-

lett érheti el Olaszország legbiztosabban a célját.

— Olaszország — írja a Tevere — ha semleges marad, csak megnagyobbodva kerülhet ki ebből az európai háborúból.

IV.

A franciák nyugati offenzívája

Úton a Saar és a szénvidék felé

Páris. (Rador.) A Havas ijzynyökség jelenti: Most, amikor a keleti hadszíntéren megkezdődött a döntő ütközet Varsó elfoglalásáért, bizonyos nyugalom állott be a Rajna és a Mosel között. A vasárnapi harctéri jelentés csak arra szorítkozott, hogy megállapítsa a német ellentámadások megindulását, amelyekkel akadályozni akarták a francia előnyomulást a Siegfried vonalak felé. A francia csapatok nénteken és szembaton a „sanki földön” megtartották állásaikat, dacára az ellenség erőyes támadásainak. Azzal a kitélen téssel, hogy „éjjel nem változott a helyzet”, a hadvezetőség azt akarta jeleltetni, hogy a csapatok továbbra is harcban állottak a Saar folyó völgyében és a Warndt erdőben. Az ellenség a Lauterbach folyón átvezető hidakat elpusztította. Ez a folyó a Woltingen inari városon halad keresztül. Tegnap a harcok napja volt és ez mindenütt a francia csapatok győzelmével végződött. Az előnyomulás tovább tartott, rendkívül fontos állásokat foglaltak el a csapatok, de ezeknek helyzetét a tóparancsnokság nem árulja el.

A nyugati hadszíntéren folyó harcokról a német nagyvezérkar nem adott ki hivatalos jelentést. A francia nagyvezérkar legújabb hadjelentése a következő:

— A francia csapatok előre nyomultak a Saar és a Vogézek közötti szakaszon. Moseltől keletre a németek több napon ellentámadást kíséreltek meg. A francia és angol hadihajók a La Manche csatornán és a Keleti tengeren megkezdtek aknakerakó tevékenységüket. A francia légi-raj felderítő tevékenysége tovább tart.

A nyugati hadszíntérről a német véderő főparancsnokság a következő feltevést adta ki:

A francia felderítő csapatok elsőzben lépték át a német határt. A francia csapatok érintkezésbe kerültek a nyugati erődvonallal lévő előőrsökkel. A franciák nagyszámú hajót és folyót hagytak hátra.

— Szeptember kilencedikére virradó éjjel angol repülőek Észak- és Nyugatnémetország néhány városa felett megjelenve, rőpcédulákat dobtak le. Egy gép lezuhant. A nyugati ha-

Hosszu háborúra számítanak Angliában is

London. Az angol közvéleményben élénk visszhangot keltett a kormány az a döntése, hogy 3 évig tartó háborúra számít és ehhez képest rendezkedik be a hadianyagtermelés, az élelmezés és a gazdasági szükségletekről való gondoskodás tekintetében. A háborús kormány minden legutóbbi kelet intézkedése ezen a határozaton alapul és Angliában most már mindenki hosszú háborúra számít. Egyre több jel mutat arról, hogy Németország különbékét akar kötni azzal a lengyel kormánnyal, amelynek a megalakítását maga a német kormány kezdeményezte. Erre mutat az a tény is, hogy a német rádió és a sajtó nem alkalmazza többé azt az uszító és gyűlölködő hangot, amely főleg a háború megindulása óta erősödött meg egyre jobban. Angol részről azonban leszögezik máris, hogy bármi történék is Lengyelországban, Anglia és Franciaország végigharcolja ezt a háborút. A két ország Lengyelország szabadságáért és függetlenségéért nyult fegyverhez. Mindaddig amíg egyetlen német katona lengyel földön áll, Anglia és Franciaország nem fogják a háborút befejezni.

Helyzetkép a háború Párisról

Páris. A Havas-üjnyökség a háború második vasárnapján Páris életéről helyzetképet ad. A beszámoló beismeri, hogy a háború nyolcadik napján a hangulat egészen más, mint békeidőben. Megjegyzik a tudósító, hogy

a lakosság elég gyorsan alkalmazkodott a körülményekhez.

Sokan kénytelenek állandóan magukkal hordani gázárcukát, hogy azt szükség esején felvehessék. Az utcákon és a tereken mozgó őrségek sokszor igazolásra szólítják fel a járókelőket, akiknek főleg katonai helyeiket kell igazolniuk. Sok üzlet zárva van, mert ezeknek tulajdonosai hadbavonul-

táron három francia repülőet lőttek le német terület felett.

A német jelentés végül megjegyzi, hogy bombatámadások nem történtek

A francia sajtó a nyugati frontról

Páris. (Rador.) A háború első hetének befejezése után a katonai tevékenységgel foglalkoznak a hétfőn megjelent francia lapok. Megállapítják, hogy a francia hadvezetőség nagy erőfeszítéseket tesz az emberélet kímélésére.

A Petit Journal így ír: Nem számítani arra, hogy néhány napon belül nagy események következzenek be. A hadvezetőség nem áldozza fel a katonák életét okatlanul és olyan harcokban, amelyek nincsenek kellően előkészítve. A háborút úgy kell megnyernünk, hogy minél több katonánk életét megmenthessük.

A Matin megállapítja, hogy a támadásokat módszeres stratégiai előkészítés után hajtják végre. Gamelin tábornagynak gondja van arra, hogy feleslegesen ne folyjon a francia vér. Biztosak lehetünk afelől, hogy csak kellő előkészületek után kerülnek harcba a francia hadosztályok.

A Petit Parisien a nyugati front helyzetéről ír és megállapítja, hogy a németek 24 óra óta erőyesen tartják az északkeleti frontszakaszt és megkísérik a franciák által elfoglalt területek visszavételét. Az ellenséges támadások nem változtatták meg a helyzetet. A gépfegyveres előretolt különítmények tüzelése alatt megtört a németek előnyomulása. A német tüzérség erőyes közbejövésének sem volt eredménye, mert a francia csapatok a Siegfried vonal legkülsőbb erődítményeit már elérték. Ez az erődítmény elég távol van a tulajdonképpeni határtól. A francia tüzérség igen sokat sejtett a Saar és Vogézek közötti előnyomulásban és ennek köszönhető, hogy Saarbrückentől és a Moseltől délre az előnyomulás állandósult. Sierk közelében a németek ellentámadása meghiúsult és mindazokat a területeket sikerült megőrizni, amelyeket a francia csapatok meghódítottak.

jak. Az önkéntesek sorozása szokatlannul élénk tempóban folyik.

Az idegen légió sorozási irodája előtt hosszú sorokban ezerszámra állanak a jelentkezők.

Ezek között igen sokan vannak lengyelek

A másik sorozó irodában az eszaki-afrikai gyarmatok Franciaországban lévő állampolgárai jelentkeznek nagy számban. A vasúti forgalom napról napra javul és Párisban is most már sürűbben indítják a földalatti járatokat. Az ujonnan mozgósítottakat minden fennakadás nélkül szállítják kijelölt helyeikre, de emellett

a rendes pogári utasforgalom is megindult.

Az ugynevezett Calompe-stadionban 20.000 külföldi tartanak őrizet alatt, akiknek az igazolása gyorsan folyik. Ezeknek egyik része fogva marad és internálják őket, másik részüket sürűsően kiutasítják és a többieket pedig besorozzák a hadseregbe.

Belgiumban elbocsájtják a külföldi bányászokat

Brüsszel. A belga kormány több gazdasági természetű intézkedést léptetett éleibe. Ezek között szerepel a belga szénbányákban foglalkoztatott 30.000 külföldi munkás fokozatos elbocsájtása. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy munkaalkalmat juttassanak a közel 200.000 belföldi munkanélküli számára.

V.

Kanada hadbalén

Elküldték a hadüzenetet Berlinbe

London. Az Angliában időző kanadai kormánybizott, György király elé terjesztette az ottawai parlamentnek azt a határozatát, amely a Németországnak szóló háborús üzenetet tartalmazza. György király, mint kanadai államfő írta alá ezt a nagyfontosságú okmányt, amelyet a kanadai kormány azonnal Berlinbe juttatott.

Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt elnök még vasárnap délután Kanadával szemben érvényesítette a semlegességi törvény rendelkezéseit. Kanadába sem fegyvert, sem hadianyagot nem lehet szeptember 10-től szállítani, amely naptól kezdve a kanadai kormány Németországgal szemben háborúban levőnek nyilvánította magát.

Chamberlain távirata Kanada kormányelnökéhez

London. Chamberlain angol miniszterelnök táviratot intézett a kanadai miniszterelnökhez és megelégedésének adott kifejezést abból az alkalomból, hogy Kanada hadiállapotba került Németországgal. Az angol miniszterelnök örömet fejezte ki afelett is, hogy Kanada hatalmas erőforrásait a Németország elleni harc rendelkezésére bocsátotta.

Az angol tájékoztató miniszterium jelentése szerint New-Zealand külön katonai erőket szervez részben az ország megvédésére, részben Anglia támogatására. Angol Honduras hűségnyilatkozatot juttatott el az angol kormányhoz.

Kanada első ízben üzent hadat...

London. Kanada most küldött első ízben hadüzenetet egy államnak. Az 1914. évi világháborúban a kormány csupán a hivatalos lapban közölte az Anglia hadüzenetéről szóló nyilatkozatot. Mackenzie King miniszterelnök a kanadai képviselőházban ma beszédet fog mondani és ismertetni fogja a kormány elhatározásának további következményeit.

VI.

Madrid:

Német hajók spanyol kikötőkben

Madrid. (Rador.) Azok az olasz gőzösök, amelyek a háború kitörése előtt a vigoi kikötőbe menekültek, felszedték horgonyaikat és eltávoztak. A kikötőben 30 német hajó maradt és ezek rádiókészülékét lepecsételték.

VII.

Mi készül Brüsszelben?

Brüsszel. A belga lapok jelentik, hogy a közeli napokban újból összeülnek az Oslo államok kiküldöttjei. Ezt a nevet kapta az északi semleges államok csoportja. Az értekezletre elsősorban gazdasági szakértőket küldenek ki, akik megvizsgálják a nyersanyag és élelmiszerellátás kérdéseit.

A Libre Belgique értesülése szerint valószínűleg rövidesen angol küldöttség érkezik Brüsszelbe azzal a céllal, hogy nyomást gyakoroljon Belgiumra és megakadályozza Németországnak a semleges államok utján való ellátását. A lap szerint Anglia a jobbi semleges országoktól is szigorúan követelni fogja a Németországgal való összeköttetés megszakítását. A semleges államok ezzel szemben elhatározták, hogy közös magatartást tanúsítanak és e hétre tervbe vették az oslói csoportokhoz tartozó államok képviselő-

URANIA Telefon: 12-32.

Előkészületben:

HOLNAP PREMIER!

Minden idők leggrandiózusabb, legemberibb és legmegrázóbb filmalkotása!

Soha aktuálisabb nem volt még film!

„MARNEI HŐS”

RAIMU és ALBERT BASSERMANN-al.

Iőinek összehívását, hogy közös választ adjanak Anglia követeléseire.

Brüsszel. Anglia erős nyomást akar gyakorolni az északi államokra, hogy szüntessék be Németország számára az áruszállítást. Ezzel a kéréssel foglalkozik az oslói csoport külügyminiszterének legújabbán összehívott értekezlete.

Brüsszel. (Rador.) Az oslói csoport külügy-

miniszterei ma tartották meg értekezletük első ülését Spaak belga külügyminiszter elnöklétével. Az értekezlet megkezdte annak az angol emlékiratnak tanulmányozását, amelyben az angol kormány felsorolja mindazokat az árucikkeket, amelyeknek Németországba való szállítását tilosnak kívánja nyilvánítani.

VIII.

Ami a harcterek mögött történik

VI. György angol király üzenete az indiai törvényhozáshoz.

Simla. (Rador.) Az indiai alkirály a törvényhozás testületének ülésén felolvasta VI. György angol király üzenetét, amelyben

megelégedését fejezte ki abból az alkalomból, hogy India csatlakozott ahhoz az ügysz. amelyért Nagybritannia jelenleg harcot folytat.

Meg vagyok győződve, — üzenete György király —, hogy az a harc, amelyet népeim folytatnak a közös veszély ellen, India tartományaiban mindenütt rokonszenvre és támogatásra talált. Nagybritannia nem egyéni célokért harcol hanem a jövő nemzedék létérdekeit védi meg.

Az államok közötti kapcsolatoknak barátságosnak kell lenniök és azokat nem vezérelheti az erőszak, hanem a jog,

hogy az emberek békében és szabadon boldogulhassanak és jó anyagi körülmények között folytathassák céljukat.

Göring tábornagy beszédének angol sajtóvisszhangja

London. (Rador.) Az angol sajtó megállapítja, hogy Nagybritannia ingadozás nélkül választott Göring tábornagy „békeajánlatára” és ezért

megtették a szükséges intézkedéseket a hosszú ideig tartó háború folytatására.

Ebben a hangnemben irnak a hétfőn reggel megjelent angol lapok, amelyek egyöntetűen megállapítják, hogy ez

megalázó fegyverszüneti ajánlat volt.

A Times vezércikkben foglalkozik Göring beszédével és megállapítása szerint a német tábornagy ezzel azt a célt akarta elérni, hogy a nyugati nagyhatalmak egyezzenek bele abba, hogy Németország Lengyelország terhére békét köthessen. A Daily Express a következőket írja:

A mi válaszunk, hogy nincs bizalmunk Göring tábornagy szavaiban és el vagyunk határozva arra, hogy végezzünk a nemzeti szocializmus.

Végigfolytatjuk a harcot, akármilyen súlyos áldozatot is követeljen és bármilyen hosszú ut is vezessen a béke megteremtéséig.

A Daily Mail diplomáciai szerkesztője megállapítja, hogy az angol politika három feltevéssel köti a békekötést. Ez a három pont a következő: 1. Lengyelország kárpótlása. 2. Minden tárgyalás visszautasítása Németországgal mindaddig, amíg egyetlen német katonája is lengyel területen áll. 3. Ne lehessen többé olyan cselekedetet véghezvinni, mint a Csehszlovákia és Lengyelország elleni támadás és ne lehessen ilyeneket megismételni minden pillanatban, függetlenül európai államok ellen.

A News Chronicle így ír: Az egyik oka annak, hogy a világháború tovább tartott, mintsem szükség lett volna, az volt, hogy Anglia azonnal nem lépett fel erőfeszítéssel. Ez az eset most nem fog bekövetkezni. A Daily Telegraph szerint

Göring tábornagy kijelentette a német nép előtt, hogy a lengyelországi hadjárat 4 hétnél nem tarthat tovább és erre az angol kormány kijelentette, hogy fel van készítve egy három éves vagy még ennél is hosszabb háborúra.

A Daily Herald azt írja, hogy a nemzeti szocialisták kettős taktikát folytatnak és pedig egyik részről békés biztosítékokkal igyekeznek megnyugtatni egyes országokat, másrésztől fenyegetésekkel próbálják elriasztani őket a beavatkozástól. Lengyelország, Franciaország és a brit birodalom egyetlen egészet alkotnak és ennek egyik tagját sem lehet elszigetelni, sem leverni. Anglia és Franciaország nem azért sietett — írja a lap — ennek az ügynek a segítségére, hogy másnap elhagyják.

Október első napjaiban ül össze az Egyesült-Államok törvényhozása

Newyork. Az Egyesült-Államok kormánya még nem állapította meg a parlament összehívásának idejét. Valószínű, hogy a törvényhozás október első napjaiban ül össze és ezen időszakban a semlegességi törvény módosítását tárgyalják, különösen azokat a rendelkezéseket, amelyek megtöltik a hadviselők számára a fegyver és lőszer szállítást.

Minden szónál meggyőzőbbek a Gólya str. Metianu 1. árúház bomba olcsó árai

„Magyarország nem akar bekapcsolódni a jelenlegi konfliktusba”

Budapest. A Havas távirati iroda tudósítója a következőket jelenti Budapestről: Magyar diplomáciai körökben élénk figyelmet szentelnek a jelenlegi európai háborúnak. Különös figyelemmel kísérik a lengyelországi hadihelyzetet.

Megállapítják, hogy a német csapatok gyors ütemben vonultak előre, általános azonban a vélemény, hogy a döntő ütközet még hátra van. A lengyel csapatok láthatólag erősebb ellenállásba kezdenek és jelek szerint részben stratégiai okokból vonultak vissza.

Magyarország a határvédelmi szolgálatot megerősítette, tekintettel arra, hogy szlovák területekről nagy csoportokban érkeztek menekültek. A határvédelmi intézkedések azzal magyarázhatók, hogy Magyarországnak kívül akar maradni a jelenlegi konfliktuson.

Holland lapok arról számolnak be, hogy Magyarországnak helyzete változatlan és az ország egyetlen oldalról sincs veszélyeztetve. Ezek a lapok szintén utalnak a Szlovákiából érkező menekültek nagy számára és közlik, hogy ezek között többségben magyarok és magyar-érzésű németek vannak, míg szlovák kevés.

Róma. A Messagero részletes tudósításban számol be arról, hogy Szlovákia területéről tömegesen menekülnek Magyarországra a szlovákiai magyarok. A tudósítás szerint a

szlovákok ki akarják használni a német hadsereg támadását és újra megkezdtek az ottani magyarság üldözését. Az utóbbi napokban ezrével lépték át az üldözöttek a magyar határt; a Hlinka gárdisták szemellettárra, akik nem is merték feltartóztatni őket. A lap azt gyanítja, hogy a szlovákiai magyarellenes eljárással éket akarnak verni a német és magyar politikai vezetők közé.

A szlovák kormány szigorúan bünteti polgárainak nemetellenes katonai tevékenységét

Prága. A cseh-morva védnökség ma hivatalos felhívást adott ki. A védnökség elnöke felszólítja Csehország és Morvaország valamennyi lakosát és külföldön tartózkodó állampolgárát, hogy a külföldön létesülő bármely katonai szervezethe való belépés hazaárulás és a legsúlyosabb büntetéseket vonhatja maga után. Különösen súlyos elbírálás alá vonják azokat, akik mint külföldi katonai alakulatok tagjai a Németország elleni harcokban fogságba esnének.

Bern. Egyik svájci lap beszámol arról, hogy a párisi volt csehszlovák követség felbi-

Őszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít
ALEXANDRU KNAPP SÁNDOR
 modernül berendezett vállaiata
 Str. Bratianu 2-4 szám. Minorita palota. Ep. Radu 10.

vást intézett a külföldön tartózkodó csehszlovákiai állampolgárokhoz, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek a régi Csehszlovákia felszabadítása érdekében a most szervezés alatt álló légióba. A lap szerint a mozgalom élén Ossucky, Csehszlovákia volt párisi követe áll. Közlik a svájci lapok a cseh-morva védnökség vezetősége által kiadott és az előbbieken ismertetett közleményt is, amelyről azt írják, hogy a Németország és Szlovákia ellen harcoló volt csehszlovák állampolgárokat, ha fogságba kerülnek, minden további nélkül azonnal kivégzik.

IX.

Belgium felkészült a védelemre

Brüsszel. (Rador.) A belga távirati iroda jelenti, hogy a nemzetvédelmi miniszterium újabb tartalékosokat hívott be kiképzésre.

A belga sajtó közleményeiből kiderül, hogy a belga tengerpartot mintegy 60 kilométer hosszúságban védelmi állapotba helyezték. A fenyegetett partok mentén tüzérségi és léghátrító ütegeket helyeztek üzembe. Különösen megerősítették a három legfontosabb kikötőt, Osztendét, Zeebrügget és Nieuwportot.

X.

Harc a tengereken

Buvárhajó-támadások és akna-robbanások

London. A brit hajóegységek elfoglalták kijelölt helyüket és vasárnap teljesen elzárták a német kikötők felé vezető utakat. Londonban ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy a helyzet egészen más, mint 1914-ben volt, mert a német haditengerészet egyetlen egysége sem tartózkodik német vizeken kívül. Angol haditengerészeti körökben számítanak arra, hogy a német hadihajók megkísérik az angol blokádtörését és már a legközelebbi jövőben bekövetkezhetik az első komolyabb tengeri ütközet.

A tengernagyi hivatal közli: Német buvárhajók elsüllyesztettek egy 548 tonnás angol gőzöst. Legénységét kimentették. Elsüllyesztették a Windley nevű ötezer tonnás gőzöst. Legénységét kimentették. Ismeretlen tengeraltjárók üldözöbe vettek több gőzöst, amelyeknek sikerült megmenekülniök. Ezek között van a Wart casle 20 ezer tonnás és a Claridge 1080 tonnás személyszállító gőzösök. A Dodwood nevű gőzöst az Északi tengeren támadás érte. A gőzös elsüllyedt, 21 főnyi legénységét egy halászhajó mentette meg.

Egy belga gőzös Osztendétől 18 mérföldnyire három aknát szedett fel.

Egy tengerész, aki a német tengeraltjáró támadása elől elmenekült Warwick Castle hajó parancsnoki hidján állott a következőket mondotta el az újságíróknak:

— Két tengeraltjárót pillantottam meg, amelyek közül az egyik előttiünk állott. Nyomban cikk-cakk irányt vett fel hajónk és sikerült elmenekülnünk. Ez pénteken este történt. Kevéssel utóbb feltűnt egy másik tengeraltjáró mintegy három mérföldnyire hajónk mögött. Kevés utasunk volt és sikerült eltitkolnunk előttük azt a veszélyt, amelyben forogtunk. Szikratávirón segítséget kértünk az angol hadihajóktól, amelyek meg is érkeztek. (Rador.)

CORSO Ma: 5, 7.15, 9.30 órákor.
I. Egy nő, aki pofonokat kap
II. A hős cowboy

Vakmerő rablótámadás a marosparti villanegyedben

Három cigány, késsel és vasdoronggal felfegyverkezve indult Dr. Szabó Sándor villájának kifosztására — Izgalmas hajszá az elszánt bűnözők után

Izgalmas betörőkalandban volt része szombat éjjel a törvényszék mögötti villanegyed lakóinak. Tizenkét óra tájban hangos kiáltozás zavarta meg a Boulevardul Carol meghosszabbított szakaszának környékét és rövidesen vad üldözés fejlődött ki uccákon és üres telkeken keresztül. A hangos éjszakai esemény előzményei a következők:

A Radnai-utról a Carol-körut érintésével a Marospartra vezető Bolintineanu-uccában lakik dr. Szabó Sándor ismert aradi kereskedő, a Szabó Albert-cég belfagya. Szombat este dr. Szabó Sándor és felesége nem tartózkodtak otthon csak a házban szolgálót teljesítő házaspár tartózkodott a villában, amelyben különben csak Szabóék laknak. Éjfél tájban a konyha közelében levő szobában tartózkodó házaspár arra lett figyelmes, hogy a folyosón valami zaj keletkezett. A férfi azonnal felkelt és utánanézett, mi okozta a zajt és amikor kilépett a folyosóra, megdöbbenve látta, hogy az árnnyékba meghúzódva három férfi lapul a lakásajtó közelében.

Azonnal kiáltozni kezdett, mire a három ismeretlen férfi, akiről a holdvilágnál csak annyit állapíthatott meg, hogy mindhárom cigányok, menekülni akart. Utánuk vetette magát, miközben hangos kiáltozással hívott segítséget. Néhány ablak kivilágosodott, majd segítség is érkezett, amennyiben Ritt József háztulajdonos, akinek a Boulevardul Carolon lévő háza és a Szabó-féle villa között egy üres telek van, amelyen keresztül a betörők menekülni igyekeztek, kisetve lakásából, éppen a menekülők elé került. A három cigány erre háromfelé szaladt: egyiküket Szabó Sándor dr. alkalmazottja, a másikat pedig Ritt József vette üldözőbe. Csak lakozott az üldözőkhöz a Carol-körut meghosszabbításának aszfaltozási munkálatainál alkalmazott két éjjeli őr is, akik a harmadik cigányt vették üldözőbe, de ennek rövidesen sikerült eltűnnie a sötétben. Az a férfi, akit Ritt József üldözött, a Radnai-ut felé menekült, mielőtt azonban a sarokra ért volna.

hirtelen szembefordult üldözőjével és a kezében szorongatott és nyilvánvalóan már a betörés kitervezésekor fegyvernek szánt vasrudal támadott a fegyvertelen Ritt Józsefre.

Természetes, hogy az üldöző erre meghátrált, annál inkább, mert a sötét uccában egyetlen házban sem lettek figyelmesek az üldözés zajára.

Közben az a betörő, akit Szabóék alkalmazottja üldözött, a törvényszék irányába menekült, anélkül, hogy valaki is szembefordult volna. Így jutott el üldözője és üldözője a törvényszékig, ahol azután szembetalálkoztak egy aradi pincérral, aki a Bolintineanu-uccában lakik és akinek lakását éppen a napokban fosztották ki.

A pincér gondolkodás nélkül a menekülő elé vetette magát, dulakodni kezdett a cigánnyal, akit azután csak akkor tettek ártalmatlanná, amikor megérkezett a cigány nyomában rohanó férfi is.

Mindez olyan lármával és zajjal játszódott le, hogy a főutvonal egyik távoli örhelyén szolgálatot

teljesítő rendőr őrszem is figyelmessé lett és megérkezett az izgalmas üldözés színhelyére. Ekkorra már sokan gyűltek össze a környék lakói közül és izgatottan tárgyalták az eseményt. Kiderült, hogy a cigányok mindenre elszántan hatoltak be a Szabó féle villába, amelynek uccai ajtaját már felfestették és azt, hogy a lakásba is bejussanak, csak az akadályozta meg, hogy

egyikük meglökött egy éjszakára kifelejtett lapátot. Annyira felkészültek a támadás minden következményére, hogy a már említett vasdorongon kívül egy hatalmas kést is vittek magukkal, amit menekülés közben eldobtak.

Az elfogott cigányt azonnal felkísérték a rendőrségre, közben a távbeszélőn értesített központi

ügyeletről is kiszállt a szolgálatos rendőrtiszt, aki a helyszínen rövid vizsgálatot rendezett. Már az első kihallgatások során közölték a rendőrtisztet, hogy

a valamikor nyugodalmas és biztonságos villanegyed közbiztonsági viszonyai az utóbbi időkben teljesen leromlottak.

Egymást követik a betörések, így éppen az üldözésben is résztvevő Ritt József lakását szintén meglátogatták a hivatalos látogatók, de ezen kívül még számos kisebb-nagyobb tolvajlást és lopást hoztak a rendőrség tudomására.

Eppen ezért a rendőrségen nagy eréllyel kezdték meg az elfogott betörő kihallgatását, mert feltehető, hogy az összes ilyen természetű bűnügyek a cigányok terhére irandók. Az elfogott férfi először tagadta, mintha ismerné a másik két cigányt, később azonban beismerő vallomást tett és

vallomása alapján lefotóztatták a másik két betörőt is.

Mindhárman a Mihai Viteazul-terén és az 1. Decembrie-ucca sarkán folyó városi munkálatoknál dolgoztak. Eddigi „tevékenységük“ kiderítésére tovább folyik a vizsgálat.

GRÓF ÉVA

gimnasztikai és mozgásművészeti iskolájában

a tanítás szeptember 15.-én kezdődik, Strada Consistorului 48. szám alatt. — Beiratkozások naponta délelőtt 10—12-ig és délután 5—7-ig.

„A legfontosabb a fegyelem és a nyugalom megőrzése“

Aradváros vezetőségének felhívása a lakossághoz

Aradváros vezetősége hétfőn délelőtt felhívással fordult a lakossághoz és nyugalomra, fegyelmzett magatartásra szólította fel a város valamennyi polgárát. A felhívás így szól:

„Felhívás Aradváros lakosságához!

Azon törekvésünkben, hogy a város lakosságát megóvjuk a nyugtalanító elemek működésétől, az üzérkedőtől, valamint azoktól, akik a nyugtalan állapotot használják fel, őszinte felhívást intézünk Aradváros minden polgárához: őrizkedjék attól, hogy hitelt adjon a rémhíreknek s értesüléseknek. Teljes tudatában vagyunk kötelezettségünknek és abban a helyzetben vagyunk, hogy idejében gondoskodhatunk a lakosságnak minden meglepetéstől való megóvásáról. Ugyanakkor elhatározásunk, hogy kímélet nélkül lesújtunk a visszaélőkre és a zavarosban halászókra. Ebben a törekvésünkben leghatározottabban városunk polgársága támogathat bennünket, hogy azáltal biztossítsuk az általunk fogamatosított intézkedéseknek sikerét. Kérjük Aradváros lakosságát, hogy a jelenlegi eseményekkel szemben őrizze meg nyugalmát, bizza magát az ország feletts vezetőire, akik már eddig is bizonyították: képesek arra, hogy a helv utat jelöljék ki az ország számára.

Senki se hagyja magát befolyásoltatni ebben a nyugtalan helyzetben, amelyet zavaró elemek céltudatosan provokálnak.

Őrizkedjék mindenki a közszükségleti cik-

kek, élelmiszerek felhalmozásától, mert az csak az üzérkedést és az árak emelkedését vonja maga után. Őrizkedjék mindenki a rémhírek terjesztőtől, akiket a lehető legrövidebb időn belül adjanak át a rendőrségnek és az igazságügyi hatóságoknak, ugyanakkor jelentenek be minden meg nem engedett üzérkedést, árnyéklást, vagy a vásárlók visszatartását, hogy az illetékesek haladéktalanul erélyes rendszabályokat léptethessenek életbe. (Kereskedelmi engedély megvonása és az üzlet bezárása.)

Kötelességünknek tartjuk felhívni a lakosság figyelmét arra a súlyos következményre, amely a rémhírterjesztőkre hárul, akiket bíróság elé állítanak. Nem veszik fegyelmbe azt sem, ha az illeték megnevezi a pontos hírforrást, mert az egyedüli hivatalos hír és értesítési forrás a lapokban és a román rádióban közölt hivatalos közlemények.

A felhívást, amely ezután teljes egészében idézi a rendőrség államtitkárságának közleményét, amelyet az elmúlt napokban ismertettünk, Vlad Alexandru tábornok, Aradváros főpolgármestere írta alá.

A város vezetősége az Aradi Közlöny után külön felkéri Aradváros lakosságát a felhívásban közölt pontos betartására. A város vezetősége kíméletlen szigorral lép fel az üzérkedők ellen és ezért ezután közli, hogy mindenki tartózkodjék az élelmiszerek felhalmozásától, annál is inkább, mert mindenemülsőrangú élelmiszer és közszükségleti cikk bőven áll rendelkezésre. Amennyiben a közönség a közszükségleti cikkek és élelmiszerek bevásárlásánál rosszul indulatot, vagy árdragítást tapasztalna, úgy ezt hozza a város vezetőségének tudomására. Minden ilyenemü panaszt szívesen meghallgatnak és a város a legszigorúbban eljár.

— A hatóságoknak semmiféle titkolnivalójuk nincsen — jelentették ki a városvezetésnek és ha bármi történnék, azt a hatóságoknak módjukban van közölni a lakossággal. Ha bármi történnék gondunk lesz arra, hogy közölnünk a közönséggel és így mindenki mentesül a meglepetésektől. A közönség a multhán is megvondhette: ettől intézkedéseink alapos voltáról. Mindent elkövetünk, hogy tiszta légkört teremtsünk, hogy a napi munka menetele zavartalanul folyhassék. A legfontosabb a fegyelem és a nyugalom megőrzése.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10.

Ma utoljára!

„A levegő titárijai“

Paul Muni és Miriam Hopkins-al
Előadások: 5, 7.25 és 9.30-kor.

Következő műsor: ZORRO

Minden vasárnap sétarepülést rendez a LARES Arad felett

Pompásan sikerült az elmúlt vasárnap a pilótáiskola-avató ünnepség

Ünnepélyes keretek között, hatalmas érdeklődés mellett tartották meg vasárnap délelőtt a CFR pilótáiskolájának avató ünnepségét, amelyen jelen voltak a katonai és polgári hatóságok vezetői, valamint a város társadalmának színejava is. Az ünnepséget istentisztelet vezette be, amelyet Lugojeanu Virgil főesperes celebrált a CFR dalárda közreműködésével. Az avató ünnepség befejezése után a pilótanövendékek motornélküli repülőgépeken a vitorlázó repülés különböző változatait mutatták be. Elsőnek Teodoreanu kiképző emelkedett a levegőbe és 200 méter magasságban különböző mutatványokat végzett motornélküli gépével. A bravuros teljesítmény után Ardelean Todor, Anghel Nicolae, Dalca Izidor, Jigo Gheorghe, Pira Vasile, Maris Ioan, Lenghel Vasile, Petrescu Alexandru, Ros Vasile, Tancau Gheorgh.

és Voitovici Nicolae növendékek vizsgarepülése következett.

A vitorlázó repülőgépek mutatványainak végeztével délután és délután a LARES kényelmes utasszállító-gépe sétarepülésre vitte a közönséget. Luca Vladimír, a LARES aradi megbízottjának irányításával a sétarepüléseket a legnagyobb rendben bonyolították le. A sétarepülések iránti érdeklődésre jellemző, hogy többszáz utast vitt a város feletti repülésre a LARES mintaszéri repülőgépjének egyik hétszemélyes Potez-gvártmányu gépe. A nagy érdeklődésre való tekintettel a LARES aradi vezetősége elhatározta, hogy a jövőben minden vasárnap rendez sétarepüléseket, hogy ily módon is népszerűsítsék a repülőgépek használatát.

TEKESPORT

Elénk tevékenység
a kényszerűsünet vasárnapján

A teke csapatbajnokságban elrendelt „kényszerűsünet” nem tudta a tekezőket friss és egészséges lendületükben megállítani és az elmaradt, illelőleg egy héttel kitolódott bajnoki forduló helyett, egész sereg barátságos mérkőzésben találkoztak csapataink, belevonva a bajnokságban az idén még részt nem vett csapatokat is. Az AAC versenypályáján az atléták, a Metallurgistul és a Fortuna csapatait látták körmérkőzés keretében vendégül, a Prietenit a Tricolor kereste fel otthonában délelőtt, míg délután vendéglátó volt a Tricolor és otthonában a Transilvania-val tartott kiadós edzést. Az Infratirea házi egyéni versenyén kívül az A. és B. csapatait állította szembe edzőmérkőzésre. De nem voltak télenek a B. csapatok sem, mert az AAC pályán az AAC—Metallurgistul tartalékjai, a Tricolor pályán pedig a Tricolor—Prietenit tartalékjai mérköztek és pompás eredményeket értek el, bebizonyítván, hogy szükség esetén megállanának helyükük az első csapatban is.

A vasárnapi edzőmérkőzésekről az alábbiakban számolunk be:

Fortuna—Metallurgistul 164:148. A körmérkőzések keretében lejátszott mérkőzésben mindkét csapat formáján alul játszott, melyet a Fortuna utolsó meneteiben elért 61-es faeredményével nyert meg. Az egyes menetek eredményei a következők voltak: 33:38, 26:42, 44:25, 61:43. Csapatok. **Fortuna:** Moncuț I., Molnár, Botka, Kiss I., Meggyesi, Franc, Lascu, Nuver, Nádasky, Kiss II., Tamás, Albu. **Metallurgistul:** Winkler, Szendrei II., Muresan, Molnár, Gregorik, Szendrei III., Tyahor, Grosz, Toma, Potcova, Goocs, Szendrei I.

AAC—Fortuna 195:183. Az atléták a tőlük megszokott gyengébbet nyújtották és csak utolsó két menetükben játszottak tudásukhoz mérten, annál kielégítőbben szerepelt a Fortuna, mely méltó ellenfélnek mutatkozott. A menetek számszerű eredménye a következő volt: 35:51, 44:45, 63:43, 53:44.

Az AAC így állt fel: Schmelzer, Macian, Szalma, Wingeron, Lengyel, Varga, Lészay, Romváry, Brünhuber, Mezei, Török, Heidrich. **Fortuna:** Moncuț I., Botka, Kiss I., Meggyesi, Frank, Molnár, Nuver, Nádasky, Kiss II., Tamás, Albu.

AAC—Metallurgistul 173:151. A gyengén működő vasasok nem kényszerítették az atlétákat nagyobb eredményre és csak második menetük volt kielégítő. A menetek eredményei a következők voltak: 34:34, 59:35, 35:42, 45:40. Az AAC az előbbi csapatával állt ki ezúttal is, míg a Metallurgistul csapata a következő volt: Molnár, Goocs, Szendrei II., Bujanszki, Potcova, Szendrei III., Vékus, Tyahor, Szilágyi, Grosz, Muresan, Szendrei I.

Prietenit—Tricolor 189:189. A husos-pályán szép, érdekes küzdelemben találkozott a két csapat és erejüknek megfelelően döntetlen eredményt értek el. A Tricolor 43-al kezd, melyre a Barátok 60-as menettel válaszolnak. A második menet 61-ével a Tricolor hátránya minimális lesz, mert a Barátok csak 48-ig jutnak el. A harmadik menet nem sikerül egyik csapatnak sem, mégis a Tricolor jut vezetéshez 43 fával, mert a Prietenit két paraszton légvé, csak 27 fát üt. A Tricolor negyedik menete nem mondható sikerültnek, 42 fával zárják a játékot, így a Prieteninek hat állítással 54 fával sikerül egalizálnia. A rádobásban nyeri a Prietenit az edzőmérkőzést, 24 fát üt, minden emberre egy dobásával, míg a Tricolor csak 17-ig jut el. **Prietenit:** Curila, Tóth, Rosenzweig, Wittmer, Szrzalka, Dreucean, Böhm I., Kiss, Bolváry, Albertszky, Korbita, Butyka. **Tricolor:** Román, Balla, Rózsa, Gaál, Bárány, Münnich, Pajtek, Czech, Szilágyi, Varga, Ferenczi, Allár.

Tricolor—Transilvania 176:152. A tartalékok csapatok küzdelméből a rutinizottabb csapat került ki győztesként. A csapatösszeállítások menedzselni változtak.

Nagyszerű a tartalék-nívó. A tegnapi tartalékcsapat küzdelmek öröndetes megállapítása az, hogy a csapatok tartalékjai nem maradnak el teljesítőképeség dolgában az első csapatoktól. Főleg az atléták tartalékjai rukkoltak ki pompás teljesítménnyel, mely bármelyik első csapatnak is dicséretére válna. A tartalékcsoportok eredményei a következők: **AAC—Metallurgistul 200:136.** **Prietenit—Tricolor 176:176.** Érdekes, hogy az első csapatok is ugyanabban az időben döntetlenül játszottak.

Felhívás az intézőkhöz! Az aradi tekeosztály egyesületeinek intézői felkértem, hogy folyó hó 13-án, szerdán este 8 órakor az AAC pályán levő district helyiségben megjelenni sziveskedjenek, melykor is az őszi program beosztása kerül tárgyalásra.

Petre Andrei közoktatásügyi miniszter kilátásba helyezte bizonyos felekezeti iskolák nyilvánossági jogának visszaadását

Bucuresti. A „Romania” című lap jelentése szerint Laár Ferenc és Ilyés Gyula pénteken kihallgatáson jelentek meg Teofil Sidorovici országparancsnoknál. Silviu Dragomir kisebbségi miniszternél és Petre Andrei közoktatás-

ügyi miniszternél. A közoktatásügyi miniszter magáévá tette azt a kérést, hogy bizonyos felekezeti iskolák nyilvánossági jogát visszaadják. Sidorovici országparancsnokkal a kiküldötték a kisebbségi tanulóknak az országos szervezetbe való besorozását beszélték meg.

Hogyan tartalékolják háboru esetére az embervért?

A mostani hadviselő felek azt a kijelentést tették, hogy nemcsak a tankokat, repülőgépeket és a háboru felelmetes egyéb kellékeit kell minél nagyobb számban és mennyiségben felhalmozni, hanem óriási mennyiségű embervért is kell tartalékolni. Hát vajjon mire való az embervér? A legmagasztosabb feladatra: arra ugyanis, hogy azokat a hős katonákat, kik vérük hullásával életüket áldozták a harc mezején, talán még az utolsó pillanatban is visszaránthassuk a halálból.

Egy alig harminc éves fiatal embert szemelt ki arra a Sors, hogy megtalálja azt a rejtélyes kincsot, mely minden esetben teljes biztonsággal lehetővé teszi, hogy a vérátömlesztés valóban új élet kezdetét jelentse és hogy annak keresztülvitele száz százalékos veszélytelen legyen arra is, aki a vért a másik emberfarsra rendelkezésére bocsátja és arra is, aki már az utolsó lélekvételével küzd az egyetlen kincsért: az Életeri.

Két ember vére nem hasonlít

A világhírű bécsi kórbonctanárnak, Weichselbaumnak volt egy fiatal asszisztense, akinek az a furcsa ötlete támadt, hogy ő végigvizsgálja az állatok és mindenfajta embernek a vért, van-e közöttük valamilyen különbség azok összetételében. És eközben valóban csodálatos eredményekre jutott: azt találta ugyanis, hogy az egész földkeregség emberiségét a vérük összetétele szempontjából három, illelőleg négy csoportba lehet osztani. Ez a fiatal ember, akit Landsteiner Károlynak hívnak és aki egy kis bécsi szárcsöböltosnak a fia volt, egy csepp vért vett az egyik emberfő és ugyanakkor a másik embertől is vett egynehány csepp vért és ezt az utóbbit pár percig állni hagyta. Mindnyájan látjuk már, hogy az állni hagyott vér megalszik és belőle egy kis sárgaszínű folyadék: az ugynevezett vérsavó (latinul serumnak hívják) folyik ki. Landsteiner azt cselekedte, hogy az egyik embertől vett vércseppet összekeverte a másik embertől kapott teljesen tiszta sárgaszínű vérsavóval. És ha erre a műveletre a vérsavó megzavarosodott, vagyis elvesztette tiszta, átlátszó, üvegszerű sárga színét, akkor kiderült, hogy a két ember vére nem hasonlít egymáshoz, vagyis ezt azt jelenti, hogy az első ember vért nem lehet veszély nélkül a másik emberbe átömlesztetni. Viszont az esetben ha az első embertől kapott vércsepp nem zavarosította meg a másik ember vérsavóját, hanem azt tisztán hagyta, akkor a két ember vére egymással rokon és most minden veszély nélkül lehet az első vért a másodikba átvenni.

Ezeket a csoportokat betűkkel jelezte és a legnagyobb pontossággal végezte Landsteiner és ez alapon azt a bámulatos, tudományos felfedezést tette, hogy az egész világ összes népeinek a

vére korra, nemre, fajokra, egészségre és betegségre való tekintet nélkül mindössze négy csoportra osztható.

Ezeket a csoportokat betűkkel jelezte és az egyik csoportot A-nak, a másikat B-nek, a harmadikat AB-nek és a negyediket O-nak nevezte el. Most már könnyű volt az útja, ha az A-savó nem csapja össze (vagyis zavarosítja el) a másik ember vérsavóját s a B igen, akkor a vizsgált egyén az A-csoporthoz tartozik. Ha az A-savó csöppben áll be a zavarodás, a B-cseppben pedig nem, úgy a vizsgált ember a B-csoporthoz tartozik, ha mindkét vércseppben zavarodás következik be, úgy az átömlesztésre kijelölt egyén az AB-csoportba tartozik. Ha mindkét vércsepp a vérsavó hozzáadására tiszta marad, úgy az O-csoporthoz tartozik a vizsgált egyén. A zavarodásnak öt perc alatt éri el a tetőfokát, úgyhogy az eredmény, vagyis az, hogy egyik ember vére hasonlós a másikhoz, már rövid egynehány perc alatt leolvasható.

Landsteiner több ezer és ezer esetben végezte ezeket a vizsgálatokat és ezek eredményeképpen az a bámulatos tapasztalat derült ki, hogy minden népfajnál egyaránt megtalálható mind a négy vércsoport, vagyis az, hogy nincsenek külön vércsoportú népfajok, ami azért döntő-jelentőségű tudományos tény, hogy ha például egy ellenségképpen harcban álló japán katonának vérevel kell egy európai fehér ember szívet újra megindítani és ennek az életét megmeníteni, úgy a japán, vagy akár a néger katoná vére is teljesen hasonlíthat a négy vércsoporton belül, minden másfajta nemzetiségű és fajtabeli ember véréhez.

Ha tehát a harcúterén az a helyzet áll elő, hogy egy szerencsétlen katonának vérátömlesztésre lesz majd szüksége, akkor pár pillanat alatt Landsteiner zseniális felfedezése alapján el tudjuk dönteni, hogy melyik másik ember vére lesz szabad az illetőbe ömlesztetni: vagyis az A-csoportba tartozónak lelehetőleg az A-csoportbeli egyéntől fogunk vért adni, de ha véletlenül nem találunk azonos csoportbeli véradót, megfelel az O-csoportbeli egyén vére is, bármely csoport számára, ezeket uniliverzális véradóknak nevezzük, de viszont ezek az O-csoportbeliek maguk csak a saját csoportbeli véradóktól kaphatnak vért.

Még egy csodálatos felfedezést is tett Landsteiner: az állatok vére nem hasonlít az emberéhez és így nem használható fel az emberekbe való vérátömlesztésre. Egyetlen kivétel az ugynevezett emberszabásu majom, melynek vére bár nem teljesen, de nagyjában megegyezik az emberi vér összetételével és ha véletlenül nem volna embervér, úgy a csimpánzok és az orangutánok vére is fel lehetne használni embermentésre.

Hónapokig frissen megőrizhető a vér

A háborút viselő államok Landsteiner halhatatlan felfedezését, amelyért 1900-ban megkapta a Nobel-díjat, természetesen első perctől kezdve igyekeztek hős katonáik javára hasznosítani. Már a békében óriási vérkészleteket halmoztak fel, amelyeket Landsteiner-féle négy vércsoport szerint osztályoznak. Ezeket a vérkészleteket azután a legmodernebb fagyasztó készülékekben hónapokon keresztül is meg lehet olyképpen őrizni, hogy az átömlesztésre szánt vér teljesen megtartja frissességét és amikor a harctéri orvos kiveszi a jégömlőből, egyszerűen feloldja egy kevés fizológus konyhasóoldattal és éppúgy használható, mintha nem is a jégsekreányból, hanem egy élő ember megnyitott véredényéből nyerte volna.

Landsteiner felfedezése ma már minden nemzetnek az egész emberiségnek közkinccse.

Landsteiner most 71 éves, — Newyorkban él, ahová 1922-ben vándorolt ki Bécsből. — Egyik leg-híresebb tagja a newyorki Rockefeller-intézetnek. Amikor a múlt évben az egész világ ünneplése

ölelte körül az ősz tudóst hetvenedik születésnapja alkalmából, az őt megintertjuvuló amerikai újságíróknak ezt mondta:

— Hogy mi serkentett tudományos felfedezésemben? Megmondom, szegény jó édesanyám az életével, a vérevel fizette meg az én világrajóvetelemet. És én felvettem magamban, hogy az ő áldott vére meg fogom hálálni. És méltóbban nem tudtam ezt meghálálni, minthogy megtanítottam az embereket arra, hogy az egyik ember oda-kölcsönzi a vére a másik embertársának...

Finnországban a fogorvosok hetvenöt százaléka nő

Finnországban a fogorvosi pályát a nők özlönlötték el. A legutóbbi statisztika szerint az ország területén 764 fogorvos van, akik közül csak 222 férfi, a többi 542 vagyis 75 százaléka nő.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Magyarázó rendelet-törvény a cégbejegyzések alkalmával fizetendő illetékről

Mely bejegyzések illetékmentesek?

A Monitorul Oficial szeptember 9-iki száma nagyfontosságú rendelet-törvényt közöl a bélyegtörvény 4. szakaszának 30. pontja kiegészítéséről. A rendelet-törvény megállapítja, hogy a cég hivatalban történt bejegyzések (mentiuni) alatt csak azok értendők, amelyek a kereskedelem lényeges elemeiben változást idéztek elő, mint: a cég vagy az embléma bejegyzése, illetve módosítása, a cég tárgyának vagy időtartamának megváltoztatása, a tőke emelése vagy csökkentése, a társaságok esetében a cégtársak személyében történő változás, fiókok létesítése vagy megszüntetése, vállalatok fuziója, a cég felszámolása, a cég törlése, védjegyek vagy pedig szabadalmak bejegyzése és kiaknázása.

A fenti rendelet-törvényhez a miniszterelnök, a pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter a következő indoklást fűzte:

Az 1939. áprilisi bélyegtörvény 4. szakaszának 30. pontja utal a cég hivataloknál történt bejegyzések (mentiuni) esetében fizetendő illetékekre. Arra vonatkozóan, hogy ez az illeték mikor s mely bejegyzések esetében kötelező különböző vélemények alakultak ki. Ez a kérdés tehát tisztázásra szorult.

A bélyegtörvény értelmében nem bélyegkö-

teles minden bejegyzés, amelyet a cégbejegyzésről szóló törvény 5-11. szakaszai értelmében a kereskedőknek és kereskedelmi vállalatoknak kötelező módon eszközölniök kell. A törvényhozó nyilvánvaló célja az volt, hogy csak azokat a bejegyzéseket vonja illeték alá, amelyekből a cég valamilyen változása, kereskedelmi tevékenységének kibővítése vagy módosítása tűnik ki. Így tehát a bélyegtörvény 4. szakaszának 30. pontjában felsorolt illetékek csak abban az esetben fizetendők, ha a bejegyzés a cég valamely lényeges változtatását tünteti fel, mint ahogyan azt egyébként a módosító rendelet-törvény felsorolja. Azok a bejegyzések, amelyeket a cégbejegyzésekről szóló törvény tisztán tájékoztatási célból követel meg, tekintettel arra, hogy nem utalnak a kereskedelem lényeges elemeinek változására, csupán a törvény 4. szakaszának 1. pontjában előírt kérvénybélveg alá esnek. Az ilyen bejegyzések a következők: Cégijegyzők bejegyzése vagy törlése, a cég székhelyének megváltoztatása, az igazgatótanácsban vagy felügyelőbizottságban beállott változások, a közgyűlési határozatok közzététele, cégjegyzési jogosultság megadása vagy törlése, stb.

Uj rend az erdőkitermelési engedélyek kiadásánál

Több mint ötven százalékkal növekedett Románia fűrészarú-kivitele

Bucuresti. A földművelésügyi minisztérium az erdőkitermelési engedélyek s üzemtervek kiadására nézve új rendelkezéseket léptetett életbe. Az erre vonatkozó rendelet a hivatalos lap augusztus 29-iki számában jelent meg.

A rendelet értelmében a tartományi kormányzóságok erdőfelügyelőségei mellett erdőműszaki bizottságokat állítanak fel, amelyek három tagból állanak: az erdőfelügyelőség vezetője és két kinevezett erdőmérnök. Ezeknek a bizottságoknak hatáskörébe tartozik majd a tulajdonosoktól 200 hektárnál nem nagyobb kiterjedésű erdőségek üzemterveinek, valamint az 500.000 leinél nagyobb értéket nem képviselő fásítási tervek véleményezése. Ha a műszaki bizottságok által adott véleményezés tíz hektárnál kisebb becsértékre vonatkozik, a véleményezéseket a királyi helytartó hagyja jóvá. Más esetekben a véleményezés a minisztérium hatáskörébe tartozik.

Románia fakivitele az idei évben igen kedvezően alakult. Az export különösen élénk volt Németország, Anglia és Franciaország felé, de Magyarország is jelentékeny mennyiségeket vett át, annak ellenére, hogy a román-magyar kereskedelmi tárgyalásokon eddig nem sikerült eredményre jutni.

Románia az idei év első felében 125 ezer standard fűrészelt árut exportált, míg az elmúlt év megfelelő időszakában az exportált mennyiség mindössze 85 ezer standard volt. Az ország fakivitele tehát 50 százalékos emelkedést mutat.

A világpolitikai események miatt bekövetkezett forgalmi zavarok következtében az utóbbi hetekben csökkent ugyan a fakivitel, szakmai körökben remélik azonban, hogy a már lekötött mennyiségek fokozatosan leszállítanak lesznek.

A csiki fapiac az utóbbi időben megjelentős élénkség uralkodott. A belföldi forgalomtól eltekintve, igen nagy kereslet mutatkozott faanyagokban Palesztina, Egyiptom és főleg Anglia részére, de igen sokat szállítottak csiki fából Franciaországba is. A háborús készülődés ebben az iparban meglehetősen konjunktúrát teremtett és igen jelentős árat lehetett elérni, különösen exportárúnál. A szállításnak azon-

ban igen nagy akadálya volt a nagymérvű vasutikocsihiány, ami miatt egyes állomásokon 60-70 vagon maradt felhalmozottan. Az utóbbi napokban aztán az európai események úgy megriasztották a világpiacot, hogy a Gala tinak irányított rendelkezéseket az exportáló cégek sürgősen letiltották, mert a szállító helyők biztosítási díjtételeinek emelése és a kereskedelmi hajózásnak bizonytalansága az exportot tökéletesen megbénította. Ez a hirtelen leállás erősen érezteti hatását az exportra berendezkedett csiki fapiacra, mert további vásárlások megszűntek és így rövidesen igen nagy pénztelenség állhat elő, amit nemcsak a cégek, hanem a fából élő csiki lakosság is megérez.

Tisztázzuk a kérdést:

KISIPAROS. Érdeklődésére közöljük, hogy az új betegsegélytörvény 1938. december 14-ikén jelent meg. Ennek a törvénynek harmadik szakasza kimondja, hogy a kisiparosok kötelező módon tagjai a betegsegélyzőnek, viszont ez a szakasz nem emlékezik meg arról, hogy a kisiparos hány éves koráig köteles tagja lenni a betegsegélyzőnek. Az aradi betegsegélyzőpénztártól nyert értesülésünk szerint a kötelező tagság ugyanugy vonatkozik a kisiparosokra, mint a többi tagokra, vagyis a kisiparos 65 éves koráig tagja kötelező módon a betegsegélyzőnek, természetesen csak abban az esetben, ha mesterségét folytatja. Ha mesterségét abba hagyta volna, hatvanadik évének betöltése után kérheti nyugdíjazását. Ennek feltételeit érdeklődésére készséggel közöljük.

= Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékszövetkezet Rt.-nél az aradi Kereskedelmi és Iparkamara cégjegyzőhivatala a következők cégjegyzési jogosultságát jegyezte be: Purgly László, dr. Konopi Kálmán, dr. Moldovan Silviu, Takácsy Miklós, Vásárhelyi János, Porcia Lajos igazgatósági tagok. Issekutz Géza vezérigazgató és Kneffel Béla, Borsos Gyula igazgatók.

= Árientalentés az aradi piacról: Gabonaárak: A buza a törvény által előírt árfolyamon cserélt gazdát. Árpa q 400-410 lei, zab 420-430 lei, tengeri 400-420 lei. — Lisztpiac: Luxusliszt kg. 8.40 lei, I. o. liszt 7.60, II. o. liszt 7.10 lei. — Takarmánypiac: Széna q 140-165 lei, lóhere 160-180, szalma 60-75 lei.

= A „Consum“ legújabb száma a háborús gazdaság folyán életbeléptetett új rendelkezéseket és a nemzetközi pénzügyi piacokon beállott változásokat ismerteti. Az adó- és illetékrovatban a számiák helyes felbélyegzéséről, a gyakorlatra behívott katonák családtagjainak nyújtott segély fizetési adómentességéről részletes felvilágosítások találhatók. Behatárolt ismeretű a „Consum“ a kereskedelmi és ipari munkaadói céhek felállítására és a szaktamarák létesítésére vonatkozó új céhtörvényjavaslatot. A belföldi földzsde- és pénzpiac változásait, új cégalapításokat, fizetéseket részletesen és első forrásból ismerteti a Consum. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

„Abelyett hogy fürdőre mennek...”

evente egy nagyon is hatásos Urodonál kurát tartok. Eddig még mindég meg voltam, elégedve vele: kigyógyított reumából, mely mielőtt ezt a kitünő szert megismertem ásvékig kínozott”.

Henri A. Neull-sur-Seine.

És annak köszönhető, hogy az Urodonál eltávolítja a szervezetből a hugasavat és annak sóit, a hangyasavat, a cholesterint és a többi kártékony anyagot. Ezért olyan egészséges és „fiatalító hatású” az Urodonál. Ezért kell Önnek is rögtön Urodonállal — minden este egy kiskanállal kevés vízben feloldva — rendszeres kurát kezdenie és Önnek sohasem lesz oka hugasavtúltengés miatt panaszkodni.

URODONAL

megőrzi ifjúságát!

Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható.

Az összes községek felhatalmazását kapják a munkálatok saját vállalkozásban való elvégzésére

Minisztertanácsi jegyzőkönyvvel módosították az 1939. március 17-iki minisztertanácsi jegyzőkönyvet és az újabb rendelkezés értelmében az összes községeknek felhatalmazást adtak arra, hogy bármilyen építkezési, épületjavítási és kiegészítési munkálatot saját vállalkozásban hajtsanak végre bármilyen összeg erejéig. Ezek a munkálatok csak a megyei műszaki szolgálat, a főszolgabíró és a prefektura felügyelete alatt és felelősségére folyhatnak. A fentiek közül mindegyik tényező külön-külön felel, a közpénz törvényes kezeléséért.

Kiadják a vámhivatalokban rekedt árukat

Az „Argus” jelentése szerint az illetékes hatóságok elhatározták, hogy megfelelő intézkedéseket lépjenek életbe a vámhivatalokban rekedt áruk azonnali kiadatása érdekében.

Tudvalevőleg számos árut nem lehetett elvámolni annak következtében, hogy tulajdonosok nem tettek eleget az összes előírt feltételeknek, vagy pedig a behozatalukra vonatkozó engedély határideje lejárt. Az említett árukat bizonyos idő elteltével elárverezték, hogy az állam vámkövetelését ilymódon biztosítsák, de a vevőnek szintén be kellett mutatnia a behozatali engedélyt, valamint igazolnia kellett, hogy megfelelő behozatali kontingenssel rendelkezik. Ez az esetek nagy százalékában nehezen ment és erre való tekintettel az áru jelentős része továbbra is a vámhivatalokban maradt. Megállapítást nyert, hogy az aradi, csernovitzi és bucuresti-i vámraktárakban jelentős mennyiségű selyem- és gyapottal van, ezeken kívül pedig a raktárakban még a következő árucikkek találhatók: mezőgazdasági gépek, calcium foszfát, gyapjúcsalák, nyerskávé, ammonium sulfát, festett gyapjúfonalak, acél-lemezek, órák, rádióalkatrészek rádiólámpák, kerékdarok, utavásznak, villanycsengők, mercurizált gyapottalok, acélsodronyok, golyós-csapágyak, aszbeszt-garnitúrák, autóalkatrészek, autólámpák, karburátorok, irógépek, villanyórák, gyapotszövetek, kenderfonalak, telefonalkatrészek, káncok, acélcsévek textilgépek, m. torkerékpárok és oldal-kocsik, stb.

Ezeknek az áruknak egyrésze már közel két éve van a raktárakban, aminek következtében az állam több tízmillió leit kitevő behozatali illetékhez nem jut hozzá.

A piac szükségleteinek megfelelő biztosítása érdekében most elhatározták, hogy ezeket a cikkeket a lehető legkevesebb formáság mellett kiadják, vagyis lehetővé teszik, hogy azok utlassanak ezekhez az árukhoz, akik azokat eredetileg importálni akarták.

= Árverések a vámhivatalokban. A pénzügyminiszter rendelkezése a vámkezegek által elkobzott árukra és tárgyakra a következő erdélyi és bánati vámhivatalokban tartanak újabb árveréseket: szeptember 21-én Gyulafehérváron, szeptember 22-én Aradon és Nagyszombatban, szeptember 25-én Medgyesen, szeptember 26-án Szatmáron és szeptember 27-én Temesvári-Begai vámhivatalban. A Hivatalos Lap szeptember 1. és 4-i számai (Partea II.) részletesen felsorolják az árverésre kerülő árukat és tárgyakat.

Október elsején kezdik meg az idegenek felülvizsgálását

Kiknek kell a felülvizsgálaton jelentkezni — Az iratokat szeptember 25-ig kell benyújtani

A munkaügyi miniszter rendelkezést adott ki, amelynek értelmében október elsején megkezdik azon idegen állampolgárok ellenőrzését és felülvizsgálatát, akiknek tartózkodási engedélye 1939. december 31-ikén jár le.

A fenti rendelet értelmében a fentiek kivül az ez évi felülvizsgálatra azoknak is jelentkeznük kell helyzetüknek az idegen ellenőrzésről és a nemzeti munka védelméről szóló törvény intézkedéseivel kapcsolatos rendezése végett, akiket az 1938. december 2-iki rendelet-törvény értelmében idegen állampolgároknak tekintenek, vagyis mindazoknak, akik az állampolgársági felülvizsgálat során elvesztették román állampolgárságukat. Jelentkeznük kell azoknak is, akik nem tudják igazolni román állampolgárságukat és nem rendelkeznek vala-

mely idegen állam által kibocsátott érvényes utazási irattal sem.

Az ellenőrzést, illetve a felülvizsgálatot a munkaügyi vezérfelügyelőségek mellett működő bizottságok végzik. Arad a temesvári munkaügyi vezérfelügyelőség hatáskörébe tartozik. A bizottságban részt vesz a munkaadók képviselőjében az UGIR, míg az alkalmazottak képviselőjében a munkakamara alkalmazotti tagozatának megbízottja. Mint említettük, a felülvizsgáló bizottságok október elsején kezdik meg működésüket.

Az érdekeltek szeptember 25-ig kötelesek előterjeszteni irataikat. A városokban lakók az iratokat a rendőrségen, míg a falvakon lakók a főszozabiróságokon kötelesek benyújtani.

Tisztikar-választó közgyűlések az aradi Magyar Népközösség második és a gáji kerületében

Szeptember tizedikén, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg a Magyar Népközösség aradi tagozatának második kerülete tisztikar-választó közgyűlését az Iparos Otthon nagyszobájában. A közgyűlést néhány szóval Matuz András, kerületi vezető nyitotta meg és egyben felkérte a jegyzőkönyv vezetésére Zircher Józsefet, majd Nagy Sándort és Papp Ferencet annak hitelesítésére. Korelnök Jakabos György lett, aki a következő jelölő bizottságot terjesztette a közgyűlés elé: Horváth Hugó, Quirini Ferenc, Zombory Gyula, Zöldy Ernő. A megalakult jelölő-bizottság elhagyta a termet és megejtette a jelölést, amelynek alapján a következő vezetőséget ajánlották a kerület élére: Elnök: Matuz András, alelnök: Jakabos György, Román Róbert, Várhol László, titkár: Zircher József, pénztáros: Zöldy Ernő, ellenőrök: Horváth Hugó, Póhm Tibor. Választmány: Aros György, Balogh Ferenc, Blaskovits István, Dávidházy Kálmán, Kintzig László, Hirsch József, Hudi István, Hujer Pál, Kreis Sándor, Mózes Dezső, Miklós János, Návrády Ágoston, Ocskay Ede, Quirini Ferenc, Tichy Béla, Tolldi Mihály, Tusz Ferenc, Vizváry László, Zahoránszky Rezső, Zombory Gyula és Govics Ferenc.

A jelölést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta és Matuz András, az újonnan megválasztott elnök a gyűlést néhány lelkes szóval befejeztette.

Ugyancsak a vasárnap folyamán, délután négy órakor történt meg a gáji kerület közgyűlése, a Márton-vendéglőben, amelyet a kerület polgárai zsúfolásig megtöltöttek. A kerület agilis vezetője, Kozma Béla nyitotta meg a gyűlést. Felkérte Barják Imrét a jegyzőkönyv vezetésére, a hitelesítésére pedig Györffy Jenőt és Erdélyi Jánost. Korelnökül Poják Andrást választották meg. A jelölő bizottság tagjai Asz-

talos József, Györffy Jenő, Formanek Gyula, Erdélyi János, Szeidl Győző és id. Gaál Gábor lettek. A bizottság előterjesztése alapján a közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg egyhangúlag: Elnök: Zsótész János, alelnök: Kozma Béla, Gáspár István, Asztalos József, titkár: Barják Imre, pénztáros: Szabady Mihály, ellenőrök: Balogh István, Márton Lajos, választmány: (I. alkerület): Bakos István, Györffy Jenő, Kukla Mihály, Libus György, Mándics József, Pomlányi József. (II. alkerület): Erdélyi József, ifju Faragó Pál, Oláh György, Zékay Márton, F. Kiss János, Lacsányi József. (III. alkerület): Fazekas Pál, Polónyi Pál kisbirtokos, Hegedüs Bálint, Kelemen István, Kömüves Mihály, Cs. Tóth János, Jambik Mihály. A választás megejtése után Zsótész János szavaival ért véget a közgyűlés. Ezzel a két közgyűléssel befejeződött a romániai Magyar Népközösség aradi tagozatának kerületenkénti megszervezése és rövidesen sor kerül a városi nagy közgyűlés megtartására.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, SZEPTEMBER 12.

Bucuresti, Radio-Romania, 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok.

Radio-Romania, 12: Időjelzés, időjárásjelentés. 12.03: Sandu Marcu zenekara.

Bucuresti, Radio-Romania, 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Sandu Marcu zenekara. 13.35: Maria Lateretu szörénységi dalokat énekel, kíséri Lataretu cigányzenekara. 14: Művészeti közlemények. 14.10: Hírek. 14.30: Lemezek. 15.10: Időszerű közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Korallzene lemezekről. 19.50: Ravel: Sentet. Lemezről.

Bucuresti, Radio-Romania, 20: Ap. D. Culea előadása a román kikötők albmairól. 20.15: Vas Prihoda és Yehudi Menuhin hegedűlemezei. 20.40: Gheorghe Steianescu énekel. 21: Rádiózenekar. 22: Hírek, sportközlemények. 22.25: Tánclémezek. 22.40: Olasz mandolin és szavnyol énekeslemezek. 23: Hírek. 23.15: Vasile Julea zenekara, Rodica Buior énekeivel. 23.45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Művészeti közlemények. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonvok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.10: Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál, Egerváry József tárogatózik. 19.05: Nyersanyagok, melyekért nemzetek küzdenek. Lovag Bolberitz Károly dr. előadása. 19.20: Temesváry János mélyhegedűszáma, zongorakísérettel. 20.15: Hírek. 20.25: Basilides Mária énekel zongorakísérettel. 20.50: A csodatükör. Mesejáték három felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Tánclémezek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Melles Béla zenekara.

Budapest II, 20.25: Mezőgazdasági jelőra. 21: Hírek. 21.20: Ruszin jelőra. 21.50: Képek a Várból. Sötér István előadása. 22.40: Stanczel István zongorázik. 22.45: Időjárásjelentés.

Belgrád műsora nem érkezett meg.

SZERDA, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti, Radio-Romania, 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok.

Radio-Romania, 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: A Stanescu testvérek zenekara.

Bucuresti, Radio-Romania, 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Stanescu testvérek zenekara. 13.40: Lemezek. 14: Művészeti közlemények. 14.10: Hírek. 14.30: A zene folytatása. 15.10: Időszerű közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti közlemények. 19.17: Filmclak lemezekről.

Bucuresti, Radio-Romania, 19.55: Victor Ion Popa előadása Aurel Vlaicurol. 20.10: Rádiózenekar, Margareta Dejana énekszámával. 21: Gheorghe Stefanovici énekel. 21.55: Rádiózenekar. 22: Hírek, sportközlemények. 22.35: Tánclémezek. 22.40: Chopin és Ravel lemezek. 23: Hírek. 23.15: Ionel Gurgea zenekara. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Regőcsoport. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.20: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákjelőra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.10: Tánclémezek. 18.40: Az ásó katonái. Tharnói László dr. előadása. 19.10: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Farakas Béla cigányzenekara. 21.20: Néhány szó a népvéprokről. Közvetítés az Orion rádiógyárból. Hangfelvétel. 21.45: Kamarazene hanglemezeiről. 22: Katonazene. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Chopin: 24. prelűd. Hanglemezeiről. 0.35: Lakatos Flóris és cigányzenekara.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

OKTATÁS

Idősebb nő-lakótársnőt keresek teljes ellátással. Ugyanott fiatal 16-18 éves leány ellátással felvétetik. Bővebbet: Steinerné, Piata Avram Iancu 9. 4182

LAKÁS

Kiadó modern kétszobás előszobás, fürdőszobás, parkettás lakás. Bővebbet: Str. I. Calvin 23. 4177

Háromszobás, fürdőszobás, uccai lakás kiadó. Str. Seminarului 1. 4184

Háromszobás, fürdőszobás, uccai, újonnan festett lakás azonnalra is, vagy novemberre havi 1600 leiert kiadó. Str. Gh. Ionescu 18. 4121

Négyszobás, fürdőszobás, parkettás lakás üvegezett folyosóval havi 1800 leiert kiadó. Str. Cuza Vodă 11., ugyanott egy háromszobás. 4183

Kiadó: modern kétszobás, fürdőszobás, konyhás, földszinti, parkettás lakás azonnalra. Megtekinthető: 8-12-ig és 4-6-ig. Érdeklődni: Str. Consistorului 35. 4162

Belvárosi kétszobás, konyhás lakás kiadó szept. 15. vagy okt. 1-re. Cim a kiadóban. 4137

Egyszobás, fürdőszobás, előszobás garconlakás kiadó. Érdeklődni Mignon bonboneria, a Corso-mozi mellett. 4180

Háromszobás, modern urilakás kiadó azonnalra is. Értekezni Révésznel. Str. Cosbuc 48. 4146

Új házban egy- és kétszobás, összkomfortos, balkonos urilakás nov. 1-re kiadó. Bul. Carol 68. 4151

ALKALMAZÁST NYER

Bejárónő, ügyes tisztá, felvétetik. Str. Nicolae Grigorescu 3-4., földszint. ajtó 8. 4157

VÉTEL-ELADÁS

Használt, kifogástalan parketta nagyobb mennyiségben olcsón eladó. Érdeklődni: Str. Greceanu 2. 4181

Drótszűrő loxi, faltiszta, 6 hónapos, olcsón eladó. Bul. Dragalina 14., földszint. 4173

BOROSHORDOKAT

5-8 hektókat használt, de jó állapotban keresek kölcsön, esetleg megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

KÜLÖNFÉLEK

Betársulna, vagy állást vállalna minden információt kibíró. 120 ezer lei készpénzzel rendelkező fiatalember. Alánitokot „Sürgős” jelögre a kiadóba kérek. 4175

Legújabb jelentéseink:

Törökország semleges

Ankara. A török miniszterelnök az országgyűlés előtt hétfőn beszédet mondott, amelyben közölte, hogy Törökország távol tartja magát a jelenlegi összetűzéstől. Törökországnak nincsen oka arra, hogy hadiállapotba kerüljön Németországgal és a jelenlegi konfliktus mindegyik részt vevőjével barátságos viszonyt tart fenn. A Franciaországgal és Angliával megkezdett tárgyalásokat barátságos mederben folytatják. A török kormány reméli, hogy sikerül magát minden összetűződéstől távol tartania. A szovjet Törökország szívélyes és zavartalan viszonyt tart fenn továbbra is.

Ugyancsak ankarai jelentés számol be arról, hogy török politikai körökben nagy érdeklődést vált ki Saracsoglu török külügyminiszter moszkvai utja. Törökország támadást kizáró egyezményt kíván kötni Oroszországgal. Potemkin, helyettes külügyi népbiztos ankarai látogatása alkalmával közölte, hogy Oroszország nem hajveselheti az angol érdekszférára kiterjesztését a tengersizsokra. Legutóbb a török kormányt értesítették arról, hogy a szovjet magatartása ebben a kérdésben nem változott.

Ankara. Politikai körökben híre jár, hogy Saracsoglu török külügyminiszter rövidesen elutazik Moszkvába, hogy Potemkin külügyi népbiztos helyettes áprilisi ankarai látogatását vizsgálja.

„Jelenleg kifogástalan a francia—olasz viszony“

Páris. Daladier francia kormányelnök ma korrektebb, Gamelin tábornaggal tárgyalt, majd fogadta Petain tábornagy Franciaország burgosi Francois Poncet római francia nagykövete, aki nagykövete, aki jelenleg Párisban tartózkodik, legutóbb benyomásairól számolt be a külügyminiszternek. Hangoztatta Francois Poncet, hogy hétfőn reggel szintén hosszabb megbeszélést folytatott Daladier miniszterelnökkel és Bonnet a francia—olasz viszony jelenleg a lehető leg- külügyminiszterrel.

Roosevelt bizik a semlegességi törvény módosításában

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök, beavatottak szerint, elhatározta, hogy összehívja a kongresszust, mert az a meggyőződése, hogy a szenátus — ha kis többséggel is — hozzájárul majd a semlegességi törvény módosításához.

EDEN:

„Azon az uton, amelyen most Anglia elindult, nincs visszatérés“

A brit birodalom dominiumügyi minisztere rádióbeszédben ismerte te London álláspontját

London. Eden angol dominiumügyi miniszter hétfőn este rádióbeszédet mondott. Eden többek között a következőket jelentette ki:

— Azon az uton, amelyen Anglia most elindult, nincs visszatérés. Angliának nem a német néppel, hanem annak kormányzati rendszerével van baja. Kompromisszumot nem lehet kötni és Anglia mindaddig harcol, amíg a jelenlegi

német kormányzati rendszert el nem távolítja. Ezért készít elő Anglia hosszú háborút. Egy hét telt el azóta, amikor a háboruba léptünk és az angol nép ma egységesebb, mint valaha is történelme során. Bátorítást merítünk abból a magatartásból is, amelyet a birodalom népei az anyaországgal szemben tanúsítanak.

Éjjel-nappal dörögnek az ágyuk a nyugati hadszíntéren

Kisebb ütközetekké fejlődött a francia csapatok előrenyomulása. Megkezdődött a német ellenállás a Siegfried-vonalon

Páris. A nagyvezérkar hétfőn kiadott jelentése a következő:

— Csapatunk és a német csapatok érintkezése kisebb ütközetekbe ment át. A Siegfried vonal első erődítése jelen a támadások tovább folynak. A helyi ütközetek folyamánva képpen harcászati előnyöket szolgáló több falut, dombot és magaslatot foglaltunk el. Két nap óta ugylátszik, hogy a németek nem engedik át ütközet nélkül vonalaikat és keményen védik azokat, amelyek számukra tüzérségi megfigyelésre lesznek alkalmasok. Az ellenátadások egész sora indult meg, amelyek néhol komoly jellegűek. Az ötven kilométeres frontszakaszon csapatunk helyi jellegű ütközetet tovább folynak. Az előőrsök ennek a szakasznak kétharmad részén a rendes viszonyok között folytatják előrenyomulásukat. A frontszakasz további részén az előnyomulást megnehezítették.

A francia hadvezetőség később a nyugati frontról a következő újabb hadijelentést adta ki: Csapatunk helyi előnyomulást ért el.

Félhivatalos jelentés azzal toldja meg ezt a rekord-rövidségű közleményt, hogy a francia hadsereg támadása az első német erődök ellen

tovább tart. A franciák több dombot és falvakat foglaltak el.

A németek különösen azokat a pontokat védik keményen, amelyek számukra tüzérségi megfigyelő helyül szolgálnak. A nyugati front, amelyen a hadműveletek jelenleg folynak, ötven kilométernyire terjed és ennek kétharmad részén a franciák rendes viszonyok mellett folytatták előnyomulásukat, míg egyharmad részén a németek rendkívül erős ellenállás tanúsítottak és ellentámadásokat kíséreltek meg.

A nagyvezérkar hivatalos jelentéséhez a Havas újságírás a következőket fűzi hozzá: A francia és a német csapatok heves összeütközés során találkoztak egymással. A Siegfried vonal első erődítése ellen tovább folyik a francia csapatok támadása. Ez ütközetek közben több fontos harcászati előnyt szolgáló német falvakat, dombokat és állásokat foglaltak el a franciák. A német csapatok szívesen védik azokat a helyeket, amelyek megfigyeléseket szolgálnak. A francia előőrsök tovább folytatják előnyomulásukat.

Páris. A nagyvezérkar szeptember 11-iki jelentése a következő:

— Az elmúlt éjszaka általában nyugalm uralkodott. Csapatunk helyi előnyomulásokat hajtottak végre.

A francia hadvezetőség az esti órákban a következő, 16-os számú hadijelentést adta ki:

— Csapatunk az ellenség ellenállása ellenére továbbra is figyelemreméltó előrehaladást ért el, husz kilométeres arcvonalon, a Saartól keletre.

Luxemburg. Itteni jelentések szerint továbbra is éjjel-nappal messziről jövő erős ágyudörgés hangjai hallhatók. A nyugati arcvonalon erős tüzérségi tevékenység folyik. Légi bombázás azonban nincs.

London. Az angol hírszolgálati minisztérium közli: A német rádió elsősorban ismerte el, hogy a francia csapatok behatoltak német területre és francia páncélos ónkocsik támadást intéztek a Siegfried vonal ellen.

Vizumkényszer Magyarország és Németország között

Berlinből jelentik: Beavatott körök értesítése szerint Magyarország és Németország között szeptember 12-én vizumkényszer lép életbe. Azok, akik egyik országból a másikba utaznak, úgy a kiutazási, mint a beutazási vizummal kell rendelkezzenek.

Franciaország is hosszú háborúra rendezkedik be

Páris. Paul Reynaud francia pénzügyminiszter rádióbeszédet mondott, amelyben részletesen kitért arra, hogy Anglia és Franciaország gazdasági háborút is szervez Németország ellen. Azok a rendeletek, amelyeket most a francia kormány kiadott, ennek a gazdasági arcvonalnak kiépítésére szolgálnak és arra mutatnak, hogy Franciaország hosszú háborúra rendezkedik be.

A kanadai hadüzenet római visszhangja

Róma. Kanada hadüzenete nagy hatást keltett az olasz közvéleményben. A római lapok nagy cikkekben foglalkoznak az eseménnyel.

A háboru erélyes folytatását követelik az angol lapok

London. Az angol estilapok is elismerően írnak arról a válaszcél, amelyet az angol kormány Göring beszédére adott, nevezetesen, hogy három évre szóló háborúra rendezkedett be. A lapok általában követelik, hogy: 1. A legerélyesebben folytassák a háborút. 2. Tegyük ártalmatlanná mindazokat, akik a frontmögötti ellenállást bármilyen módon enyhíteni akarják.

LAPZÁRTA:

Rómából jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter hétfőn egyórás kihallgatáson fogadta a római angol nagykövetet.

Párisból jelentik: Ma hétfőn volt a marnei csata huszonöt éves fordulója. Ebből az alkalmából a francia rádióban Roland Dorgelés író mondott emlékbeszédet.

Moszkvából jelentik: Egyes külföldi lapokban olyan híradás jelent meg, mintha Litvinov volt külügyi népbiztos letartóztatott és kivégezték volna. A félhivatalos orosz Tass-iroda felhatalmazást nyert a hír alaptalanságának megállapítására.

Párisból jelentik: Beavatott politikai körökben tudják, hogy Daladier miniszterelnök a kormány átalakítása esetén a külügyminiszteri tisztséget önmagának tartja meg és a hadügyminiszterium élére a 83 éves Petain tábornokot szemelte ki. Ha Petain tábornok elvállalná a tisztséget, akkor Bonnet jelenlegi külügyminiszter menne Burgosba francia nagykövetként.

Osloból jelentik: Az orosz kormány utasítást adott több fával megrakott szovjet hajónak, amely Ancit felé tartott, hogy haladéktalanul szakítsa meg útját és térjen vissza a szovjetunióba.

Berlin. A német fővárosba ellentétes hírek érkeznek a lengyel kormány jelenlegi székhelyéről. Minthogy az előretörő német csapatok Lembergöt is veszélyeztetik, a lengyel kormány állítólag Lembergől is továbbköltözik. A legutóbbi jelentések szerint a lengyel kormány legújabb tagja a szovjet-határtól 30 kilométernyire fekvő Kremilnen községben tartózkodik.